

FÜGGETLEN ÚJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre... 8 korona
Félévre... 4 "
Negyedévre... 2 "
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
SZILASSY ZOLTÁN

a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének ügyv.-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Szacsvay Imre szobra.

Március 15-én Nagyváradon leplezték le nagy ünnepséggel Szacsvay Imrének, a függetlenségi nyilatkozat aláírásáért vértanúhalált szenvedett 48-as képviselőnek az emléksobrát. A gyönyörű szobormű Margó Ede alkotása, amelyet az Ezredévi emléktéren állították föl.

Ott volt a körösparti téren az egész város ünneplő közönsége, a testületek, egyesületek lobogóik alatt, az urak nagyrészt pompás ragyogó díszmagyarban.

A nagyidők tanúinak, az ősz honvédek csapatának díszhelyet adták a szoborleleplezésen, hasonlóképpen a vértanú rokonainak, a kik nagy számmal sereglettek egybe a vértanú ünneplésére. Köröskörül a házak lobogódíszben pompáztak, az erkélyek, ablakok virággal voltak díszítve: mindenfelé rengeteg nézőközönség lepte el a teret. Az ünnepség a Himnusz hangjaival kezdődött, azután a szoborbizottság elnöke beszélt, előadván a mű keletkezésének történetét, amely a vértanú dicsőségén kívül az utódok háláját és áldozatkészségét is

Szacsvay Imre szobrának leleplezése március 15-én.

vévésének, Margó Edének tiszteletére, akit mindenki melegen üdvözölt.

Szacsvay Imre szobra egyike a legszebb vidéki szobroknak s Margó Ede szobrászművésznek gratulálunk a gyönyörű alkotáshoz.

hirdeti. Beszéde közben hullott le a lepel az emlékműről, a mely az egész közönségre megkapó hatást tett.

Majd Szokoly Tamás, a város országgyűlési képviselője mondotta el nagyhatású ünnepi beszédét, a melyben magasztalta Szacsvay Imre lángoló, önfeláldozó hazaszeretétét.

A fölzúgó hatalmas éljenzés után a Szózat ünnepies hangjai áradtak el a sokaság feje fölött, majd a küldöttségek elhelyezték koszorúikat az ércalak lábánál.

Halász Lajos országgyűlési képviselő ezekkel a merész szavakkal tette le a Szacsvay-asztaltársaság koszorúját:

„— Lesz még egyszer április tizennegyediké.”

Délben a város díszbédét adott a Pannónia-szálló éttermében a vértanú rokonainak és a szoboralkotó mű-

Darányi miniszter a kivándoroltakért.

Egy magyar kiscgazda évekkel ezelőtt kivándorolt a tengerentúlra. Vagyonkája romladékát kivitte Amerikába s azzal új életet kezdett. Világszerte híres, ismeretes magyar izomerejét idegen föld művelésére kénytelen pazarolni. Legutóbb ez a kiscgazda panaszos levelet írt a legelső magyar gazdának, *Darányi* földművelési miniszternek s elpanaszolta az írásban, hogy gazdálkodása nem jár elegendő sikerrel, mert nincsenek könyvei, amelyekből okulást szerezhetne arra nézve, hogy miképp lehetne jobban gazdálkodnia. Balla András gazda, a kivándorolt magyar, aki idegenben túrja az életet adó földet, kéri a miniszter urat, lenne szíves neki gazdasági könyveket küldeni.

Azt mondják, hogy a magyar kivándorló, mihelyt elhagyja a hazát, azonnal elveszett a magyar hazára nézve, hazafias érzését sutba dobja, levetkőzi magyar mivoltát, szíve minden dobbanása többé nem a miénk, kéreg nő a szíve körül, amely kéreg nem engedi az ember ezen legnemesebb testrészéhez közel jutni a hazafias érzelmeiket. Nincs a kivándorló szívében magyar érzés és hűség a régi magyar hazához: nem magyar már a kivándorló, hanem — világpolgár.

Balla András honfitársunk, az Amerikába kivándorolt magyar kiscgazda *Darányi* miniszterhez intézett panaszos soraival reácáfol ezekre a téves állításokra. Ő magyar maradt az idegenben is, ami abból látszik, hogy magyar gazdasági könyveket kér. *Könyv!* Magyar könyv kell András gazdának, ami folytonos tápláléka, éltetője, fenntartója, ápolója a nemzeti érzésnek!

Mit érezhetett a magyar miniszter, amikor a kivándorolt magyar panaszos, kérő sorait olvasta? Jóságos, szelid kék szemeknek pilláin könyük rezegtek. Kiadta az utasítást, hogy András gazdának küldjön a minisztérium ne egy-két könyvet, de egy egész gazdasági könyvtárt. Hadd olvasson ökelme odakint és az idegen föld talajába vesse bele a magyar gazdasági haladásnak minden titkát és sikerét. Mert odakint olyan ritka a magyar szó, mint a fehér holló s ha magyar szót, magyar hangot kívánva sem hall, legalább a néma könyv lapjainak olvasása közben csendüljön fülébe a mi édes, zengzetes magyar nyelvünk szívhez szóló muzsikája!

Nincsen okunk arra, hogy a magyar földművelésiügyek gondozójának a cselekedetét bírálgassuk. Minden szónál szebben beszél a tett. A miniszter úgy cselekedett, ahogy a szíve sugallotta és boldoggá tett egy magyar embert, akinek ezer és ezer mértföld távolságból haza húz a szíve az édes hazához, melyen kívül „nincs számunkra hely“.

H. A.

Az ország dolga.

A magyar törvényhozó testület husvét előtti utolsó ülését tartotta kedden. Letárgyalták a haza atyái azokat a sürgős ügyeket, amelyek elintézése nem tűr halasztást, azután elhatározták, hogy két hétig — ünnepek lévén — nem fognak dolgozni, hanem kipihenik a fáradalmakat.

A magyar közvéleményt mostanság az Ausztriával való gazdasági kiegyezés foglalkoztatja. A magyar miniszterek és tanácsosaik több napon át tárgyaltak az osztrák kollégákkal. Hamisnak bizonyult az a hír, hogy hűsz esztendőre akar kiegyezni a magyar kormányelnök az osztrákokkal. Fölkavarták a kérdést annyira, hogy nincs az a szappanbuborék, amely nagyobbat pukkanék. *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter március 15-én a ceglédiekhez intézett beszédében kijelentette, hogy ő hosszúlejáratu gazdasági kiegyezést nem fog kötni az osztrákokkal. Az egész ország megnyugodott ebben a férfias kijelentésben.

Az országgyűlés különben az ügyvédek törvényét is tárgyalta ezen a héten. Az ügyvédi rendtartás alapos megváltoztatásra szorul; a polgári pörrendtartásról az igazságügyminiszter legközelebb egy törvényt fog beterjeszteni.

A pécsi országos kiállítás.

Pécs, a Dunántúl egyik legszebben fejlődő városa, országos kiállításra készül. A munkás és gazdag város a magyar ipar, mezőgazdaság, kereskedelem, művészet és műipar termékeit mutatja be ennek a kiállításnak a keretében.

A kiállítás, amely május 15-én nyílik meg, már jóformán készen van. A vasuti pályaudvar szomszédságában a Mecsek-hegyre való gyönyörű kilátással terül el a pavillonok és csarnokok festői csoportja. Egy részük már készen áll, más részük most épül. A magyar motivumos pavillonok mellett kávéház és vendéglő van, ahol délutánonként a pécsi háziezred zenekara fog játszani. Lesz ezenkívül színház és nyári mulató is.

A kiállítás elnöke Zsolnay Miklós, ez a jeles magyar

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket 32 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv., szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utcza 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utcza 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Tíz esztendő.

(A „Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete“.)

Senki sem érzi talán annyira annak az igazságnak jelentőségét, hogy könnyebb a termelés az értékesítésnél, mint éppen a magyar gazdaközönség és különösen a kisebb birtokososztály, amely gazdasági termékeit nem kezelheti tömegárúként, tájékozatlan az üzletmenetben, nem ismeri a piacokat, ahol árucikkét legjobban elhelyezhetné és így csupán a saját vidékére, annak piacára van szorulva, ahol esetleg éppen a legrosszabbak az értékesítési viszonyok. A nagyobb birtokos, ha nincs is oly hátrányos helyzetben, mint a kisebb birtokos, a közvetítő kereskedelemre van legtöbbször utalva, amidőn az értékesített cikkek utáni nyereség javarészt a közvetítő zsebe nyeli el, míg a birtokos befektetésén felül szerény polgári nyereségnek alig nevezhető részt kap a méltán megérdemelt és fáradságáért, vállalkozásáért öt megillető rész helyett.

A közvetítő kereskedelem tultengése nemcsak a gazdák szempontjából hátrányos, amennyiben mezőgazdasági termékeikért keveset kapnak, hanem egyúttal a fogyasztóközönségre nézve is, mert a közvetítő kereskedelem, amely a termelőtől a fogyasztóig néha öt-hat kézen keresztül is továbbítja az árut és amely öt-hat kéz minden eszközt és módot fölhasznál arra, hogy az áru vámolatlan ne maradjon, ez a közvetítő kereskedelem előidézője leginkább a mai drágaságnak, amely az élelmicikkeknél tapasztalható és amelynek súlyát egész társadalmunk érzi.

Úgy a termelők, mint a fogyasztók érdekeit óhajtotta szolgálni a *Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete*, midőn ezelőtt tíz esztendővel 1897-ben megalakult és céljául tűzte ki a magyar gazdák mint termelőknek egyenes összekötését a fogyasztóközönséggel. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület támogatásával megalakult e szövetkezet nemes hivatását, amely a főváros élelmezésében új irányítást is volt hozandó, a főváros maga is hamar felismerte és rábirta a szövetkezetet, hogy hatósági közvetítést is vállaljon el a főváros vásárcsarnokában. A szövetkezet e hatósági közvetítői működés elvállalásával nagy terhet vállalt magára. Ez akadályozta szabad mozgásában, ez nehezítette meg egész működési körét, annál is inkább, mivel ellenértékül a fővárostól alig nyert valami támogatást, úgy, hogy lassan mindinkább bebizonyult, hogy

a szövetkezet, mint hatósági közvetítő nem valósíthatja meg ezeket a terveket, amelyeket ezen tisztség elvállalása alkalmával maga elé kitűzött.

Ez volt oka a folytonos anyagi válságnak, amelylyel a szövetkezet folyton küzdött, úgy, hogy a vezetőség belátta, hogy ezen segíteni kell és kereste annak a módját. 1902-ben a megboldogult Károlyi Sándor gróf és Darányi Ignác, az akkori földművelésügyi miniszter módot nyújtottak nagyobb számú részjegyek jegyzésével a szövetkezet anyagi ügyeinek rendezésére, úgy, hogy a szövetkezet ezidőtől kezdve lassan talpra állott és a kezdet nehézségeit lassan leküzdötte. Az üzleti forgalom megélnékült, amennyiben az 1897. évi 264,217-06 korona üzleti forgalom 1902-ben már 1.012,769-93 koronára szökött fel.

A fejlődés hatalmasan elősegítette az újabb és újabb üzletágak felkarolása. A tojásértékesítés országos szervezésének ma már szép eredménye a szövetkezet tekintélyes tojáskivitele. A gyümölcsértékesítést évente néhány száz vagon rakományal bonyolítja le azóta, mióta ez üzletágat is felvette működési keretébe, valamint a borértékesítés és a vajértékesítés is hatalmas fejlődésnek indult.

A borosztály, mely alig két éve kezdte meg működését, kivívta a fogyasztóközönség teljes bizalmát, úgy hogy ez osztály napról-napra erősödik, amit legjobban igazol a lefolyt év eredménye, midőn a borforgalom az előző év 246,567 korona forgalmáról 345,899 kor.-ra szökött fel.

Ezt a szépen megindult fejlődést biztosítandó, a vezetőség elhatározta, hogy a főváros által reá bízott és szerfölött nyugós hatósági közvetítői tisztségéről a szövetkezet lemond, mert így felesleges terhétől megszabadulva, kétszeres erővel törekedhet eredeti céljai megvalósítására, a magyar gazdaközönség, mint termelőnek a fogyasztóközönséggel való szorosabb egybekapcsolására. Azért céljának megfelelőleg a vezetőség átalakította alapszabályait is; a szövetkezet eddigi nevét is megváltoztatta *„Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete“* céggel.

Hogy a fejlődés meglesz, abban nem is lehet kételkednünk, mert most a vezetőség munkaköre és munkakereje csakis a kítűzött cél szolgálatában fog állani és a gazdák, akik mindinkább meggyőződnek a szövetkezet használhatóságáról, kell, hogy a szövetkezetet támogassák is, mert hiszen ezzel csak önmagukat erősítik és csak e szövetkezet erős virágzásával képesek az élelmicikkek értékesítését illetéktelen egyének befolyásától mentesíteni, függetleníteni és önállósítani, ami úgy a termelők, mint a fogyasztók szempontjából egyaránt kívánatos.

Gazdasági-, főzelék- és virágmag

beszerezhető a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

➡ **Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.** ➡

Szövetkezetek nagyhete.

A múlt hét volt ez. Két legnagyobb szövetkezeti központunk az Országos Központi Hitelszövetkezet és a *Hangya* fogyasztó és értékesítő szövetkezeti központ egy évi eredményeiről tartották meg a beszámolót. E hó 13-án a *Hangya* tartotta 8-ik évi közgyűlését *Pallavicini Ede* örgróf elnöklete alatt.

A közgyűlés tudomásul vette az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentését az 1906. évi üzleteredményről és hozzájárult az igazgatóság által előterjesztett zárószámadásokhoz, megadta továbbá a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, valamint a felügyelő-bizottságnak is.

Elhatározta továbbá az alapszabályok olyképp való módosítását, hogy az igazgatóság a közgyűlés által három évre választott 10—15 tagból áll. Az igazgatóság tagjai közül *Pallavicini Ede* örgróf, *Károlyi Mihály* gróf, *Bernát István* és *Balogh Elemér* mandátuma lejárván, a régi tagok újból megválasztottak. Továbbá megválasztotta a közgyűlés *Bernát István* indítványára új igazgatósági tagokul *Eszterházy Miklós* herceget és *Eszterházy Mór*ic grófot. Végül tárgyalás alá került az igazgatóság indítványa az ellenőrzési költségek tekintetében, amelyet a közgyűlés *Benkovits István* fülöp-szállási szövetkezeti igazgató módosításával egyhangulag elfogadott. E szerint felhatalmazta a közgyűlés a „*Hangya*” igazgatóságát, hogy oly szövetkezetnél, melyek évi forgalmuknak több mint 30 százalékát veszik idegen cégeknél, a forgalmi különbözet után — levonva azon árúcikkek, amelyek közvetítésével a „*Hangya*” egyáltalán nem foglalkozik (u. m. dohány, bélyeg, tüzelőszerek stb.) és a tagok által termelt cikkek értékét — 1 százalékot ellenőrzési költségek címén felszámíthasson. Méltányos esetekben a „*Hangya*” igazgatósága a közgyűléstől nyert ezen jogot enyhébb formában is alkalmazhatja.

*

Az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó szövetkezetek évenként rendezni szokott nagygyűlése ez idén is szokatlan érdeklődés mellett folyt le. A nagygyűlésen *Széchenyi Sándor* gróf elnökölt, a kinek megnyitó beszéde után *Horváth János* dr. igazgató számolt be a múlt kongresszus határozatainak végrehajtásáról. A gyűlés többi részét három előadás foglalta le, melyek közül az elsőt *Suhajda István* tartotta a szövetkezetek és tagjaik jogügyeinek ellátásáról. Az előadás alapgondolata az, hogy a szövetkezetek, amelyek ügykörébe számos jogügylet megkötése, peres ügy stb. tartozik, hovatovább nem nélkülözhetik a szakértett jogi tanácsadót — szükséges tehát ily jogügyi tanácsadói szervezet kiépítése.

Hozzászólottak a kérdéshez *Seidl Ambrus*, az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatója, *György Endre*, *Horváth János* dr. is, a kongresszus végül kimondotta, hogy az előadás fölött való döntést a központi igazgatóságra bízta. Igen érdekes előadást tartott ezután *Marton Andor*, a *Torontálmegyei Gazdasági Egyesület* titkára, aki azokat a feladatokat fejtegette, melyek a szövetkezetekre várnak a mezőgazdaság fejlesztésében. Célszerűnek tartja, hogy a szövetkezetek lépjenek szorosabb összeköttetésbe a gazdasági egyesületekkel, a melyektől irányítást kaphatnak ebbeli munkálkodásukhoz. *Seidl Ambrus* tetszés közepette mutatott rá, hogy a központ a szövetkezeteknek a mezőgazdaság fejlesztésére irányuló munkáját nemcsak nem ellenzi, hanem legkészségesebben támogatja.

A harmadik előadást *Bernát István* a *M. Gazdaszövetség* igazgatója tartotta. Általánosságban ismertette azokat az eredményeket, amelyeket szövetkezetek segít-

ségével el lehet érni. Utalt arra, hogy itt nemcsak gazdasági eredményekről, hanem politikai és nemzeti vívmányokról is van szó. A szövetkezés ereje ellenállhatatlanul terjed a magyar társadalomban. Még olyanok is, akik különben folyton harcolnak ellene, kénytelenek mentségül hozzá fordulni. Baj, hogy a kisemberek csak közvetítők révén juthatnak földbérletekhez, ami természetesen drága s rajtuk ritkán segít. Vázolja ezután a Magyar Gazdaszövetségnek és Országos Közp. Hitelszövetkezetnek ide irányuló tevékenységét, a mezőgyáni bérlő-szövetkezetet, mely Szmrecsányi Pál püspök és Eröss Rezső jószágigazgató jóakarata folytán létesült, résztvevőknek legnagyobb meglepedésére. A kongresszus a fejtegetéseket osztatlanul magáévá tette. Másnap volt az Országos Központi Hitelszövetkezetnek az évi közgyűlése. Az évi jelentést és a zárószámadásokat a közgyűlés egyhangulag jóváhagyta s a felmentést az igazgatóságnak — kifogástalan működésükért — megadta. Az igazgatóságba beválasztották örgróf *Pallavicini Edét*, gróf *Mailáth Józsefet* és dr. *Nagy Emil* orsz. képviselőt. Az Országos Központi Hitelszövetkezet számbeli eredményeivel a jövő számban fogunk foglalkozni.

Szövetkezés Magyarláposon. *Barabás Samu* ref. lelkész tejszövetkezetet szervezett ezelőtt fél esztendővel Magyar-Láposon. A tevékeny pap szövetkezeti munkálkodását ismerik olvasóink. Előrelátható volt, hogy vezetésével az új szövetkezet is boldogulni fog. Ezt látjuk a hozzánk beküldött első félévről szóló igazgatósági jelentésből is. „Meg vagyunk arról győződve — mondja ez — hogy tejszövetkezetünk félévi zárószámadása igen sok gazgáldó embert gondolkozóba ejt. A számok kézzelfoghatólag beszélnek. Egy félév alatt a magyarlápósi kiscgazdák tejért 10,358 K 66 fillér kaptak ki a tejszövetkezet pénztárából. Vajjon mennyi szemes gabonát kellett volna eladni, hogy ekkora összeg jöjjön be községünkbe? Meg kívánjuk jegyezni, hogy a fennemlélt összeg jóformán annak a tejnek értékesítéséből folyt be, ami eddig az egyes házaknál úgyszólván elkallódott. Most látszik csak Isten igazában, hogy egy-egy gazda házában mi megy évente kárba. Zárószámadásunk bemutatása rendén kötelességünknek érezzük, hogy úgy Magyarláposon, mint vidékén élő minden gazdálkodó embertársunk figyelmét felhívjuk a tejszövetkezet áldására. A lelkész, tanító és jegyző urak csak akkor állanak igazán hivatásuk magaslatán, amikor a gondjaira bizott népnek megmutatják a boldogulás útját.” Most arra törekszik *Barabás*, hogy a község kiterjedt határának egy jó részét, mely gabonatermelésre amúgy sem alkalmas, legelőnek használják. A tejszövetkezet bérbe veszi az erre alkalmas területeket és arra anynyi fejős tehenet enged, amennyinek rendes táplálékot tud nyújtani.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

♥♥ Budapest, VIII., Baross-utca 10. ♥♥

Biztosítást elfogad tűz, jégkár ellen és életre is! ♥♥

Előnyös feltételek! ♥♥♥ Tessék ajánlatot kérni!

• MI UJSÁG? •

Nagyhét.

A keresztény anyaszentegyház Jézus Krisztus kinszenvedésének, halálának és dicsőséges föltámadásának emlékeztétét husvétkor ünnepli. Ma kezdődik a nagyhét s ezzel a vallási áhítatosság. Kedden délelőtt a templom tornyokban elnémulnak a harangok annak emlékeztére, hogy e napon szenvedett martirhalált a világ Megváltója, az emberiség eredeti bűneért, amelyben ez született.

— Elmennek a harangok Rómába! mondja a nép nagykedden. Azonban nagyszombaton megkondulnak újra s ércszavúkkal hirdetik a hozsannát, hogy ime föltámadott Jézus. Dicsőségesen kiemelkedett sziklasírjából...

A nagyhét a bánat, szomorúság hete, járjuk a kálváriát, imával fohászszal erősítjük lelkünket.

Szombat este hálaadó istentiszteletet tartunk annak az emlékeztére, hogy: — Föltámadt Krisztus e napon...

Halleluja!

Szabadság-ünnep. Március 15-ikét, a magyar szabadság fölvirradásának évfordulóját az idén is megünnepelték országszerte. Hatóságok, egyesületek, körök tartottak szabadságünnepélyeket. — Ünnepet ült az egész ország s az idei ünnepegeknek kétszeres jelentőséget, súlyt adott az, hogy a magyar haza fölött kiderült az égboltozat, jobb idők járnak a magyar népre, mint az előző esztendőben. Egyszóval: virradt. Erősödünk s bátran nézünk szemébe az ellenségnek.

Darányi Ignác díszpolgársága. Balaton-Füred község előljárósága Darányi Ignác földművelésügyi minisztert díszközgyűlésén díszpolgárrá választotta meg. A megválasztásról a következő táviratban értesítették Darányi Ignác földművelésügyi minisztert: Amidőn nagyméltósággal tudatjuk, hogy községünk képviselőtestülete a mai díszközgyűlésen hazafias lelkesedéssel díszpolgárrá választotta, hálás és örömtelt szívvel üdvözljük, Balaton-Füred község előljárósága.

Rákóczi emlékezete. A csanádmegyei Mezőkovácsháza legutóbbi ülésén hazafias határozatot hozott. Kimondotta ugyanis, hogy ezentúl minden évben azon a napon, amelyben Rákóczi hamvait hazahozták, a község minden templomában gyászistentiszteletet rendez, az iskolákban ünnepélyek tartását rendeli el és 2—3 gyermeket, kik a hazai történelemből jeles eredményt mutatnak fel, egy-egy aranynyal megjutalmaz.

Kossuth Lajos emlékezete. Kossuth Lajos halálának évforduló napján március 20-án a Kerepesi-úti temetőbe zárandokolt a hazafias közönség; a polgárság, magyar nők, a függetlenségi párt küldöttsége és a haza reménysége, az ifjuság. A sírt elborították virággal, amely a várva-várt tavaszt varázsolta a megszentelt darabka földre, mely alatt Kossuth apánk pihen.

Néplázadás Romániában. Föllázadt a föld népe Romániában. A vagyonos osztály, főképpen a zsidók ellen irányul ez a lázadás. Sok várost és falut földul-tak, fölperzseltek már a lázadók, akiket még katonasággal sem bírnak elcsöndesíteni.

A király balesete. A király hétfőn délelőtt meglátogatta a katonai földrajzi intézet új épületét. A Hammerling-téren, az új intézet közelében a királyt vivő kocsit el fogott két ló elesett és nem tudott magától fölkelni. Az uralkodó kiszállt a kocsiból és Paar gróf főhadsegéd kíséretében a Hammerling-téren lévő sétaterre ment, ahol megvárta, amíg a két ló újra lábra állott. Ő felsége ezután gyalog ment a katonai földrajzi intézetig.

Plébánosból — malomigazgató. Csongrádon az ottani keresztény gőzmalom részvénytársaság minap tartott közgyűlésén a jelenlegi igazgató Hatvani György helyére Hegyi Antal volt plébánost választották vezérigazgatóvá majdnem egyhangulag. Hegyi Antal tehát Csongrádon marad, azonban a magas politikától távol akarja magát tartani.

A trónörökös betegsége. Ferenc Ferdinánd főherceg a múlt szerdán egy szárnysegédjével Berlinbe érkezett, hogy az ottani orvosokat fogbaja és fülbaja miatt megkérdezzen. — A trónörökös berlini tartózkodásáról a következő részletek jutottak nyilvánosságra: Ferenc Ferdinánd főherceg, két napot töltött Berlinben. A trónörökös polgári ruhában volt. Drezdában elhagyta a szalonkocsit és onnan Berlinig egy elsőosztályú hálókupéban tette meg az utat. A vasútállomáson senki sem fogadta a trónörökösöt. A berlini osztrák-magyar nagykövet semmit sem tudott Ferenc Ferdinánd főherceg ottani tartózkodásáról. Az utóbbi időben a trónörökös Drezdában többször kezelte magát egy fog- és fül-specialista orvossal. A trónörökös mostanában csehországi birtokán tartózkodott; onnan utazott Drezdába s meglátogatta rokonait, felesége családjának tagjait. Mikor utólszor volt Drezdában e hét elején, megint elhívatta azt a fülorvost, akivel évek óta kezelte magát.

Segédjegyzői állások szervezése. A Belügyi Közlöny legutóbbi száma Andrássy Gyula gróf belügyminiszter rendeletét közli a segédjegyzői állások szervezése dolgában. A miniszter felszólítja a rendeletben a vár-

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ

— SZÖVETKEZETE —

Budapest (Központi Vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda: IX., Imre-utca 4. sz.

— Nagy köpinczéi: BUDAFOKON. —

ÉRTÉKESIT husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindennemű **ELELMICZIKKÉT.** Hordóbor-értékesítő osztály. Égetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetséget tagjai kedvezményben részesülnek!

Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

megyei törvényhatóságokat, hogy puhatolják ki, hajlandók-e a kétezer lélekszámnál népesebb körjegyzőségek segédjegyzői állást rendszeresíteni, kívánnak-e erre a célra állami segítséget s mekkora összeggel járulnának a költségekhez. A képviselőtestületeknek szem előtt kell tartani, hogy segédjegyzői állást ezer korona fizetésen alól nem lehet rendszeresíteni.

Zigány Árpád újabb ügye. Országos feltűnést keltett tavaly nyáron, hogy a brassói rendőrség Zigány Árpádot, a hírhedt Zeyzig-féle röpirat íróját letartóztatta, mert állítólag meg akarta zsarolni a milliomos Groedel fakeskeredő-céget. 80,000 koronát követelt azért, ha nem adja ki azt a röpiratot, amelyben a Groedel-cég székelyföldi erdővásárlásairól rántja le a leplet. A vizsgálat a brassói törvényszék előtt azzal végződött, hogy a vádiratot a törvényszék elutasította, az eljárást megszüntette s a lefoglalt kétezer koronát Zigány Árpádnak kiadatni rendelte. A királyi ügyész és a Groedel-cég azonban fellebbezést adott be a megszüntető végzés ellen, aminek folytán most foglalkozott a feltűnést keltő ügygyel a marosvásárhelyi ítélőtábla, mely a törvény-

GAZDASÁGI DOLGOK

Szántás gőzekével.

Haladunk a korrall minden vonalon. Apáink csak faekével szántottak, most már annyira haladtunk, hogy nem elég a faeke, meg a vaseke, hanem egy Ivánits nevű magyar gazda olyan ekét készített, amely gőzekével szántja föl a földet. A gőzekével naponként föl-szánthatunk 10—12 hold földet 20 centiméter mélységre. Ifj. *Sporzon* Pál elismerő sorokat ír erről az új magyar találmányról a legnagyobb mezőgazdasági szaklapban a „Köztelek“-ben. Azt írja, hogy:

„Én a magam részéről, mint szakember, legteljesebb meggyőződéssel jelentem ki, hogy a közép, sőt kis-birtokon is, főleg pedig a bérleteken az Ivanits-féle gőztalajművelő berendezés csakugyan megfelel, mint akármilyen más, idegenből hozott hasonló gyártmány

A gőzke szántás közben.

szék határozatát megváltoztatta és Zigány Árpádot zsarolás miatt vád alá helyezte.

Temesvár Matuzsálemje. Temesváron a múlt héten meghalt Kiss Bálint ácsmester 104 éves korában. A nagy kort elért öreg az utolsó napig a legjobb egészségben volt s alig pár napig volt beteg.

Horváth Ádámot letartóztatták. A minap történt, hogy Horváth Ádám doktor, volt országgyűlési képviselő a Rudas-fürdő egyik kabinjában öngyilkossági kísérletet követett el: föl vágta az ereit. A szerencsétlen ember a börtön elől akart a halálba menekülni. Mint ismeretes, hivatali sikkasztásért egy évi börtönre ítélte a bíróság. A büntetést március hó 8-án kellett volna megkezdenie, de Horváth Ádám nem jelentkezett, hanem halálra szánta magát. Az öngyilkossági kísérlet azonban észrevették a fürdőben s elhívták a mentőket, akik a Rókus-kórházba vitték a sebesültet. Az esetnek híre ment s ekkor a kecskeméti királyi ügyészség átírt a budapesti főkapitánysághoz, hogy Horváth Ádámot, amint felgyógyult, tartóztassa le. Horváth Ádám fölgyógyult s elbocsátották a kórházból. A rendőrség nyomban letartóztatta s átkísértette az ügyészségre.

es tenthivatott birtokok tulajdonosai vagy bérlői feltétlenül jelentékenyen olcsóbban juthatnak az Ivanits-rendszer beszerzése által a gőzerővel való talajművelés előnyeihez, mint más úton.

Könnyebb 20—25 ezer koronát mozgósítani, melylyel még a cséplés munkáját és sok esetben fuvarozást is végezhetek, mint 70 ezret. Meg aztán magyarok is lehetnénk már egyszer.

Vagy talán a tulipán csak tréfa volt?”

A gőzekével való szántást mai képünkön mutatjuk be az olvasónak.

A nyúltenyésztésről.

Aki hazánk gazdaságaiban megfordul, szaklapjainkat szorgalmasan forgatja és a könyvpiac újabb termékei iránt is érdeklődik, azt fogja tapasztalni, hogy a magyar gazdák is kezdik belátni, amit a németek, angolok és franciák már régen tudnak, hogy a nyúltenyésztés szépen jövedelmező foglalkozás. A gazdaságok sorban bevezetik a nyúltenyésztést, a szaklapok sűrűen adnak útbaigazítást a tenyésztési ágra vonatkozólag és a könyvpiacra is megjelennek ezt tárgyaló szakmunkák.

Tehát jó úton vagyunk már mi is. A gazdálkodásnak ezt a jövedelmező ágát kellően méltányolják termelőink. Erről tanuskodik az a nyilatkozat is, amelyet egyik legújabb nyúltenyésztőnk intézett Andrássovich Gézához, aki a házinyúl tenyésztésről könyvet írt és aki ezt a gazdasági ágat erősen propagálja.

Ebben a nyilatkozatban, illetőleg levélben az illető nyúltenyésztő a következőket mondja: Ha a németnek, angolnak és franciáknak javára válik a nyúltenyésztés, miért nem válhatna javára a magyarnak is, hisz nekünk is van répánk, zabunk és szalastakarmányunk, még pedig bőven. A házinyulak szaporasága szinte mondaszerű, e tenyészet rentabilitása tehát nem lehet kétséges.

Az említett szakkönyv útmutatása alapján tehát hozott magának Mahler Károly rákosszentmihályi nyúltenyésztőtől 5 db anyanyulat és 1 bakot. Egy év alatt 240 nyúlhoz jutott. Az első kísérleti év után persze elhatározta, hogy a nyúltenyésztést önálló ágként vezeti be gazdaságában.

Újból vásárolt 100 drb tenyészanyát. Épített egy 700 □-méter területű magyar nyúlkertet 2 m. magas sodronyfonatból, a különböző koruak és neműek részére udvarokra osztva, az egyes udvarokba házacskákat építve. Mindent házilag készített.

Külön istállóban épített halmazott ketrec-rendszert a 100 tenyészanya számára. Az istálló baloldalán egymás fölött tízével áll 5 sor ketrec (ketrecenként 1 □ köbméter ürtartalommal), tehát egy oldalon 50 ketrece van. A jobboldalon ugyanannyi van, így összesen 100 anyaketrec 1 □ köbméter ürtartalommal.

A bakok részére az istálló harmadik oldalán szintén ily ketrectömböt állított. Az istálló negyedik oldalán a falra függesztve van fedeztetési és ellési naptára, a napi munkarend, a betegek naplója, a kézi gyógytár, a fertőtlenítő szerek sorozatával. Minden ketrec fejjel van ellátva, mely 2 évre szól és amely a nyúl szaporaságát, használhatóságát hüen feltünteti.

Nyilatkozatát azzal fejezi be, hogy sűrűn jelentkeznek nála vevők, szépen elkelnek állatai, a falusi embernek nagyon kellemes és jövedelmező foglalkozás a házinyúltenyésztés, tehát széles körben való felkarolását melegen ajánlja.

Haszonállatok összeírása. Darányi földművelésügyi miniszter e tárgyban a gazdákat közelről érdeklő rendeletet adott ki. Ennek értelmében minden gazdasági jószágot faj, kor és nem szerint össze kell írni. Az összeírást a községi előjáróknak a legelőre való kihajtást megelőzőleg, de még március hó folyamán fogatosítani kell. Vonatkozik a rendelet nemcsak a községben, de a tanyákon levő állatokra is, melyek tekintetében eddig az összeírást nem elég gondosan hajtották végre. Az előjáróság által kiállított összeírási lapokat az állami állatorvos is láttamozza. A miniszter az összeírás időpontját illetőleg csak azokra a községekre tesz kivételt, amelyek havasi magas fekvésük miatt márciusban csak nagy nehézséggel lennének megközelelhetők. A munkálat tisztán a közigazgatás rendes eszközeivel hajtható végre. Egyébként a miniszter gondoskodott arról is, hogy maga a nép az összeírásban ne új adókiivetés alapját lássa.

A rozsdá elleni küzdelemre Kirchner tanár a következőket ajánlja:

1. Mindaz, ami a vetés egyenletes és gyors kikelését és növekedését előmozdítja, gátolja egyben a rozsdá fellépését és elharapódzását; tehát a talaj jósága és célszerű előkészítése és a magvaknak sorbavetéssel való egyenletes belévitele.

2. Úgy a téli, mint a tavaszi gabona korai vetése hatással van a rozsdá korlátozására.

3. A rozsdásodás megelőzésére hatásosnak bizonyult a foszforosavas trágyázás (szuperfoszfát és Thomas-salak alakjában), erős légenytrágyázás ellenben, különösen chilisalétrommal történő fejtrágyázás elősegíteni látszik a rozsdafejlődést.

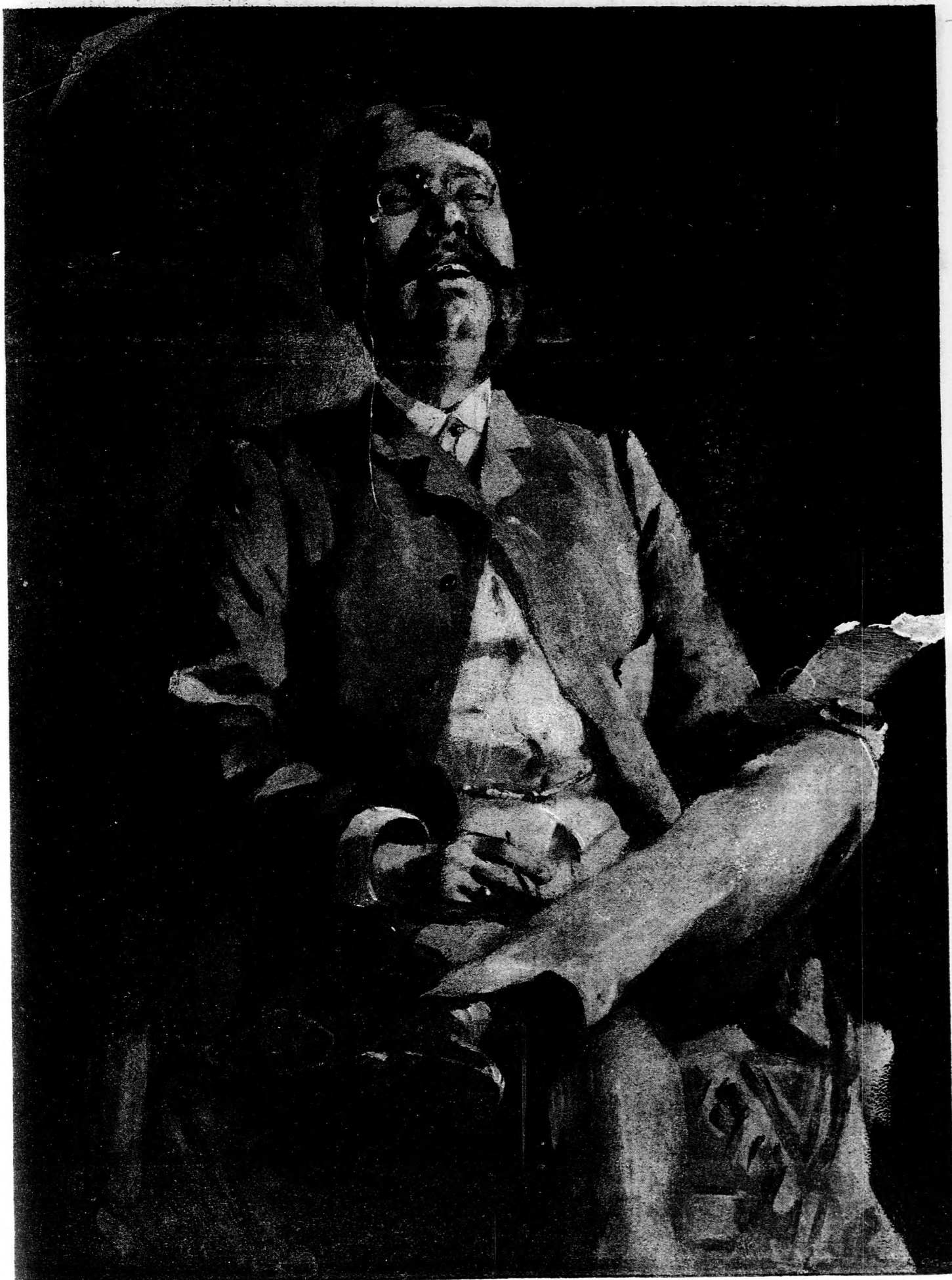
Baromfitelep berendezése. A hazai viszonyok közt, hosszú évek kedvező tapasztalatai alapján, az üzleti baromfitelezés létesítésénél a következő baromfifajták alkalmazását ajánlják: 1. Tyúktenyésztésnél a hazai válogatott sárga vagy fehér színű magyar tyukokat s ezekhez 15 dbonként egy sárga, illetve a fehér magyarokhoz a fehér orpington kakasokat. Ezek ivadéka s az azután következő tenyészévekben a további nemesítő tenyésztésnek ivadéka, a legkítünőbb s a vámkülföldön a legjobban keresett I. osztályú pecsenyeárút s I. osztályú teatojást adják. 2. A lúdenyészésnél a hazai magyar fehér lúdtojókra, 10—12 drbonként egy emdeni vérű gunár ajánlható beszerzésre. Ezek úgy hús-, mint máj- és tolltermelési szempontból a legszebb s a legértékesebb ivadékat szolgáltatják. 3. A kacsa-tenyésztésnél a hazai magyar fehér kacsából ki kell válogatni a legnagyobbakat s azokhoz 10 drbként egy pekingi gácsért kell beosztani. Itt is a hús- és tolltermelés a legkedvezőbb szokott lenni. 4. A pulykatenyésztésnél csupán a telivér bronzpulykák beállítása ajánlatos. Ezek jó tojók s gyors hústermelő, edzett állatok.

Lovak gyors feljavítását legkönnyebben a rozszal mint abrakkal eszközölhetjük. A rozst azonban nem nyersen vagy főzve, hanem áztatva etetjük és pedig úgy, hogy ami reggel kerül etetésre, az este legyen beáztatva, amit este etetünk, az reggel. Két-három **marék** rozst elég egy-egy lónak. A gyors feljavítást az okozza, hogy az áztatással elérjük a rozsban levő keményítőnek olyan cukrosítását, melyet a ló adott esetben a legelőnyösebben képes kihasználni. Ez az abrak oly hatásos, hogy a meglehetősen leromlott lovat is 20—25 nap alatt feljavítja.

A korai oltásról. Február végén, vagy március elején sokszor már annyira enyhül az idő, hogy a kézben való oltást meglehet kezdeni. A legelső dolog az alany ojtáshoz való előkészítése, mely abból áll, hogy a tul-hosszu s egyenetlenül nőtt gyökerek és ágaktól megtisztogatjuk. Ezek után előveszszük a már előre megszedett és eltartott, a nemesítendő gyümölcsnemnek megfelelő fajszerinti kötegecskét, abból kiválasztunk egy-egy galyacskát, melyet 2—5 szemre kurtítjuk és úgy oltjuk be, amint az legjobban kezünk ügyére esik. Kézbeni oltásra ludtoll, vagy plajbász vastagságú vadoncot használunk. A jól eszközölt párosítást bármely gyümölcsnemnél sikerül, ha az oltógalya és alany a kellő időben szedettek meg és készítették elő oltásra; mindazonáltal a kézben oltott csontárak mutatnak legtöbbször sikertelen munkát. Azért jobb szabad helyükön oltani. A cseresznye, kajszin, szilva, körte, almaféléket amúgy is hamar lehet oltani, a jobb eredmény okából várjuk be a kellő időt. A megpárosított ojtványokat a mütét helyén oltóviaszszal kenjük be. Oltóviasznak nagyon jó szernek bizonyult 20 deka viasz, 10 deka fehér szurok, 10 deka vastag terpentin, félfaggyú gyertyának összeolvasztásából keletkezett viasz. Hidegebb időben ezt a ragasztószert denaturált szeszszel lehet hígítani.

Gyógyszerek beadása sertéseknek. Ismeretes, hogy a gyógyszerek beadását a sertés, különösen a kan és öregebb koca mily nehezen tűri. Nörner erre nézve a következő eljárást ajánlja: Egy segéd hosszú hurokban végződő kötéllel az akolba lép, a netán fekvő sertést

ése
rult
as-
lő-
eni
őzt,
leti
ták
zai
t s
ya-
i s
ne-
m-
rút
a
gy
gy
bb
sa-
ell
gy
er-
sz-
os.
sal
em
gy,
iz-
ék
za,
ek
g-
os,
ap
ius
en
ny
ul-
g-
g-
ek
nk
és
ik.
n-
ely
a
a ;
g-
ön
et
ól
a
ak
ka
á-
ő-
ni.
gy
és
a
an
ist

A szabószámla.

felállásra készíti s a hurkot a felső állcsontra teszi oly módon, hogy a hurok a farkasfog mögé kerüljön. A hurkot meghúzva és a kötelet állandóan fölfelé tartva, a sertés száját rendesen eltátja, ellenkező esetben elegendő a fülek meghúzása, mire a szokatlan és kellemetlen helyzetben a sertés rendszerint felhagy a sivítással és megadja magát. A másik segéd azután egy kis ügyességgel a gyógyszert könnyen beadhatja. A híg kenőcszerű gyógyszereket legcélszerűbb kis falapáttal a nyelvgyökérre kenni, folyékony gyógyszereket pedig a hegyes végén levágott üres szarvba beönteni, miközben a hurkot meg kell lazítani, hogy a lenyelést meg ne nehezítsük. Folyékony gyógyszerek beadására Kurth a következő eljárást ajánlja: egy 40 cm. hosszú, két végén elgömbölyödő, közepén vastagabb, négy-szögletes fát készítünk, melynek közepén újjnyi vastag lyukat fúrunk. A gyógyszer beadásakor a fa az állat szájába tétetik oly módon, hogy egy-egy segéd a fa végét és az állat ugyanazon oldali fülét tartja fogva. Azután a fa nyílásán át a szájba egészen a bázisig beszájadjásáig gummicsovét tolnak és a gyógyszert ezen keresztül beöntik, miközben arra kell vigyázni, hogy a sertés sívítás közben félre ne nyeljen.

A tyúkok táplálása. Ha erőteljes, szép és egészséges tyúkokat akarunk felnevelni, gondot kell fordítanunk a táplálásra. Ha a csirkék egyszer jól tápláltak, máskor meg az éhségtől majd elhullanak: sem jó tojók, sem finom kappanok nem lesznek. Sok helyen még most is szokás a fiatal csibének a tojásból való kikelése után 8—10 órával borsszemet adni. Ez nem helyes. A bors éppen nem emészthető. Fiatal csibék számára az első napokon mi sem jobb, mint kenyérmorzsák, darabolt tojás, finoman elosztott fűvel keverve. Ha idősebbek lesznek, lehet már korpát vagy buzát és erre puha takarmányt adni. Ez utóbbira legjobban meleg vízben áztatott árpaliszt szolgál, melyet hideg időben célszerű melegítve nyújtani. Az első hónapokban a táplálást 2—3 óránként kell ismételni. Később reggelenként puha takarmányt, délből különféle konyhai hulladékokat lehet adni, délután szemes takarmány elegendő. Minél korábban adunk reggel takarmányt, annál jobb. Tiszta vizet kell tartani, még pedig mindig hozzáférhető helyen. Ha tejet adunk a csibéknek, vigyáznunk kell, hogy az ne legyen — savanyú. Tojóstyúkoknak gabonát csak egyszer-kétszer szabad adni, mert különben nagyon elhízhatnak. A tyúkoknak zöldtakarmány, saláta vagy káposztalevél mindig kedvező, de ha gyepes helyen lehetnek, úgy ez magában elegendő. Vigyázzunk, hogy a tyúkok is mindig tiszta legyen.

A talaj hereuntságáról. Felmerültek panaszok, hogy bizonyos hereféléknél hereuntságot mutatott a talaj, különösen pl. a here és a nyulzapuka egymásutánja a talajt hereunttá teszi. Eldöntetlen az a kérdés, hogy ez a hereuntság csak ezeknél a hereféléknél áll-e elő, vagy pedig kiterjed a rokonfajtákra is. Úgy látszik, hogy különös esetek ezek, mert egy gyakorlati gazda erről a következőket közli: Hosszas gyakorlata alatt több ízben tapasztalta, hogy oly földben, mely az előtte való évben vagy két év előtt vörösherét termelt, a lucerna nagyon jól tenyészett, aminek magyarázata szerinte az, hogy a here a felső talajrétegekből veszi fel leginkább táplálékát, míg a hosszú gyökerű lucerna az altalaj tápanyagait használja föl. A nyulzapuka, úgy véli, szintén nem bocsátja mélyen gyökereit, de azért, ha csak három év előtt volt here abban a földben és

mészben elég gazdag a talaj, jól meg fog teremni, ha a helyi klimatikus és kivált csapadékviszonyok termelését előmozdítják. A négyes forgóban, hol a takarmányt here adja, szintén már a harmadik évben vetik here után a herét és mégis hazánk sok vidékén ez a legindokoltabb vetőforgó. Kivált a Dunántul dombvidékein járja: trágyás kapás után tavaszi gabonába here vetve, a következő évben here takarmánynak és utána őszi kalászos.

A burgonya termeléséről. A burgonya termelésénél elérhető terméseredményekre a termelési tényezők általában befolyással vannak. Befolyással van a trágyázás maga is pl. amennyiben tudjuk, hogy a műtrágyák helyes és megfélelő alkalmazásával terméseredményeinket tetemesen emelni tudjuk. Ujabban a vetőgumó alakját is olyan tényezőnek minősítették, amely a termésre befolyással van. A vetőgumó alakja és a termés között lévő azon összefüggés, hogy a gömbölyű vetőgumók kevesebbet teremnek, de termésük keményítődusabb és ezzel szemben a hosszukás gumók termése nagyobb, de az előbbi terméséhez hasonlítva kevesebb keményítőt tartalmaz, ugyanazon fajta különböző alakú gumói között a gömbölyű gumójelleggel bíró fajtáknál a keményítőtartalomban, a tulnyomó részben hosszukás gumójú fajtáknál pedig a termésben mutatkozott, a különböző gumóalakkal bíró fajták között azonban ilyen összefüggés nem volt kimutatható.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

! Mezőgazdák különös figyelmébe! !
EGYETEMES ACZELEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekefej.
Pánczélaczél-kormánylemez.
Magasított aczélekefej.
Porvédő kerekek.
Aczél | | gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú magyar gyártmány felel meg a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes talajmivelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélcím:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest.

MULATTATÓ

Életmentő.

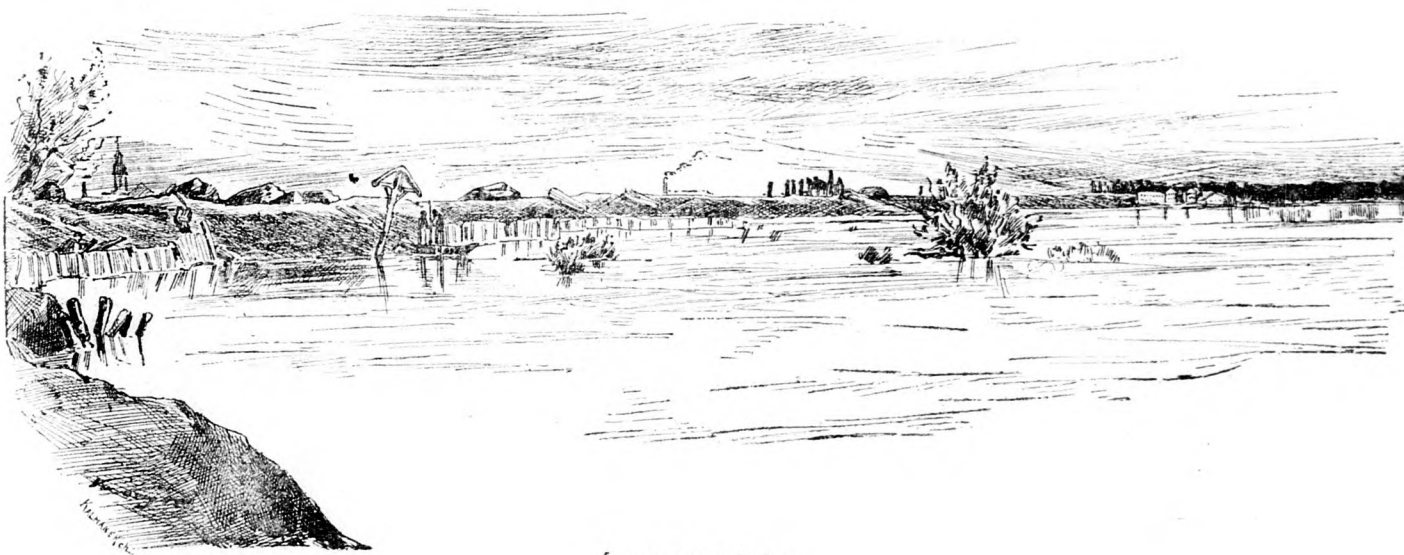
Hideg, zimankós téli idő van. A metsző szél fütyörészve sűvít az útszéli akácfák sz raz, lombtalan ágai között s mintha az ég ellen akarna támadni, dühösen fölkaparja a havat a magasba. Majd szeszélyes kedvében örületes forgásba kezd s magával ragadja a száll-dogáló pelyheket. Olyan, mint egy hatalmas fehérre meszelt oszlop, melynek teteje a végtelen magasságban vész el; mígnem egy szemkőzt jövő szél neki támad, pozdorjává töri s alkotó elemeit szétszórja a vastag hóréteggel borított mezőkön.

Az országúton egy lovas toporzékol. Az almásszürke hatalmas tempóban igyekszik Szeged felé s a gyors iramtól kiizzadt teste erősen gőzöl. Nagyokat prüszköl s orrikaiból valóságos párafelhőket fúj a ködös levegőbe. A gazda le-lehajol s megveregeti a ló karcsu nyakát. A nemes állat ilyenkor, mintha érezné, hogy urának sürgős az útja, meggyorsítja futását. Bartkó Gergely — mert hogy ő az, aki a lovon ül — a sze-

— Nini, a pipás Tóni, a kubikos. Szegény. Talán már meg is vette az isten hidege.

(Becsületes néven Horgos Antinak hívták a kubikost. A megszóló gúnynev az örökösen orra alatt szortyogó pipájáról ragadt rá. Csutorája, mint rendesen, most is az agyari között éktelenkedett.)

A gazda nem sokáig tétovázik, hanem lehajol hozzá s a melléhez tartja a iülét. Úgy véli, mintha hallana valami dobogás-félét. Hirtelen felgombolja a kubikos kabátját, mellényét, széthúzza mellén az inget s egy csomó havat fölmarkolva, erősen dörzsölni kezdi a szive fölött. A mentő karja lassan-lassan belefárad a nehéz munkába s homlokán verejtékcseppek gyöngyöznek. Végre a félig megfagyott ember kebeléből hőségsszerű sóhajtás tör fel. Szemeit felnyitja s üveges tekintetét rámereszi Bartkóra. Ez látván munkája sikerét, ujult erővel folytatja tovább a dörzsölést. Hatalmas erővel nyomkodja az eszméletlen mellét. A kubikos

Árvizveszedelem.

mébe vágódó hó ellen védekezve, kalapját mélyen a szemére húzza, szűrét összebb rántja a vállán s dűnnyögve emlegeti a szenteket, akik ezt a kutya időt a nyakába kerítették.

A ló egyszerre megtorpan s ijedten ágaskodik föl. Az út közepén egy ember-alak hever. Csak gondolni lehet, hogy ember, mert a hó befödte már egészen s csak hosszas, kidomborodó formája, az egyes testrészek még megkülönböztethető körvonalai sejtetik, hogy nem pusztá hófúvás. Bartkó uram visszarántja a zablát s leugrik a lóról. Letérdel a földön heverő ember mellé s letisztítja róla a havat. Egy sápadt arc tűnik eléje. Az ajkat bozontos, őszes szakál övezi, melybe belekuszálódott a lekonyult bajusz. A homlokot éltakarja a csapzott haj, amelynek egyes szálai ráragadtak a lehunyott szempillákra. Bartkó meglepődve tekint rá, azután szánakozó hangon kiált föl:

ismét lehunyja a szempilláit s lassu, egyenletes lélegzésbe kezd.

Bartkó uram erre a zsebébe nyul s előkeríti a butykosát. Egy korty pálinka, amelyet pipás Tóni szájába önt, megteszi a hatását. Szemeit fölnyitja s halk töredezett hangon kérdi:

— Ki az?

Bartkó mosolyogva válaszol:

— Hát már meg sem ösmer kend?

— Maga az, Bartkó gazda. Az Isten áldja meg mind a két kezével.

— Éppen jókor jöttem, hogy visszazólítsam kendet ebbe az árnyékvilágba. De jól teszi ám kend, ha föltápázkodik, mert megfagy egészen.

A kubikos nagy nehezen fölkel, lerázza magáról a havat s kezelésre kívánczik. Szemébe könny szökik s meghatottan szól:

— Köszönöm Bartkó uram, köszönöm... Vissza fogom ezt még szolgálni.

— Ugyan hagyja már, — szakítja meg Bartkó a hálálkodót — megtette volna ezt az én helyembe minden becsületes ember. Mondja inkább, hova igyekeznek?

— Befelé Szegedre.

— Akkor jól van, mert én is oda megyek. A feleségem, szegény beteg lett s most orvos miatt igyekeznek a városba. Majd fölülünk mind a ketten a Csillag hátára. Én elől, kend meg mögém kapaszkodik.

A gazda könnyedén fölpattant a lóra s vasmarkával, mint egy gyermeket kapja föl maga mögé a kubikost.

— Most már aztán hajrá Csillag! Menjünk, hogy még idejében otthon lehessünk.

— No már én nem hittem volna — szólalt meg pipás Tóni — hogy még ma benn lehessen Szegeden. Azt gondoltam, hogy majd csak elkészülök a Dobó Pistáék tanyájáig. Ott eltöltöm valahogy az éjszakát, oszt majd reggel tovább megyek. Hát a kend asszonyának mi a baja?

Bartkó Jánosnak elkomorodik az ábrázata, rezignált hangon válaszol.

— Elővette a régi baja. Vért köp megint. Nem tudom, mire haza érek, nem-e a papot kellene magammal vinnem. De jó lesz, ha jobban belémkapaszkodik kend, mert megintem a Csillagot, hogy gyorsabban menjen. Hajrá Csillag!

Elhallgatnak. Mintha a metsző hideg fagyasztotta volna torkukra a szót. Bartkó uram hangja csak olykor-olykor csendül meg, amikor gyorsabb ügetésre ösztökéli a lovat. Mindketten elméláznak. A parasztgazda gondolatai haza szállingóznak a feleségéhez, a gyermekeihez: Hát a kubikos min töpreng? Örökösen vidám vonásain, most valami méla fájdalom honol. Szemei révedezve merednek a tejfehér messzeségbe s önkénytelenül felsóhajt:

— Hej! Milyen boldog ember kend gazduram.

Már oszt, miért? Azt csakugyan szeretném megtudni. Hisz annyi bajom, gondom akad, hogy azt sem tudom, melyiken segítsék először.

— Azért mégis, ha hazamegy kend, a felesége, meg a gyermekei szeretettel várják. De engem? Nincs senkim, nincs semmim. Ma itt, hónap amott hajtom álomra a fejemet. Ki vagyok én? Senkinek semmiye. Én rám nem gondol senki se. Nagy nehezen megéledek egyik napról a másikra. Nem hozott nekem a tegnapi semmit s tudom, a hónap sem fog hozni. Öregségemre nyomorultan tengődöm. De ugyan ki is gondolna rám, egy szegény kubikosra? Nálam talán már nincs is utolsó ember. Hej! Minek is mentette meg az életemet?

E pillanatban a hátuk mögött kísérteties vonítás hangzott föl. Pipás Tóni ijedten karolta át Bartkó derekát. Csillag félelmében remegni kezd s ijedten felnyerít. Majd hirtelen felágaskodik, hatalmasat ugrik s böszült vágatásba kezd. Bartkó belekapaszkodik az állat sörényébe s elsápadva szól hátra:

— Farkasok akadtak az utunkban, de azért nem kell félni. Jó lába van a Csillagnak. Nem hiába nyertem meg vele a versenyen az első díjat.

Viharként száguldanak az országúton. A rohanó állat patái alatt csak úgy porzik a hó. Az útszéli fák szédületes gyorsasággal tűnedeznek el mellettük. A nagy ködben sehol nem látni egy tanyát, ahova bemene-küljenek. Mögöttük pedig folyton hallatszik a félelmes ordítás.

Már vagy tíz perc óta tart ez az örületes hajsza. A ló a kettős teher alatt már nem bírja sokáig. Érezhető is ez, mert a farkasok vonítása mind közelebb-közelebb

hallatszik. A kubikos rémulten tekint hátra. A fehér ködben négy-öt rohanó, fekete alak látható, amelyek folytonosan közelednek áldozataikhoz. Már teljesen ki-vehetők, amint habzó csattogó szájjal, kimeredt szikrázó szemmel követik a menekülőket.

— Le kell dobni minden fölösleges terhet — szólalt meg rekedten Bartkó.

Szűrőket, kabátjukat lehányják magukról. Az ordások dühösen, egymást harapdálva esnek neki minden egyes darabnak s összemarakodnak rajta. Ezzel Bartkóék egy kis egérutat nyernek. Azonban minden igyekezet hiába-valónak látszik. A ló egész testét kiverte a tajték, hatalmas ugrásai, erőlködései mindinkább gyöngülnek. Már majd összeroskadt a nehéz teher alatt. Bartkó kétségbe-essen hördül fel:

— Hát mégis csak itt kell nyomorultan elpusztul-nunk? Nincsen könyörületes Isten? Szegény feleségem, szegény gyermekeim!

A kubikosnak szívébe markolnak e kétségbeesett szavak. A jötevőjének most ő miatta kell elveszni, mert ha ő nincs itt, bizonyosan megmenekül. Ha elpusztul, mi lesz a beteg feleségével, az apró gyermekeivel? S mind ez ő miatta. Miért is mentette meg őt? Hogy romlásba döntse a családjával együtt? Miért nem dobja le a lóról? Ki tudná meg, ki kéréne tőle számon? Egy rongyos kubikost!

Rémülten nézett hátra. Egy öreg ordas már a ló fara felé ugrált. Nehéz forróság lepte meg. A homlo-kára hideg verejték ült, szinte érezte az undok állat forró lehelletét, amint csattogó fogakkal neki-neki ugrott. Ránézve még jobb is, ha elpusztul, legalább nem kell tovább kínlódnia. De annak már nem szabad megtör-ténni, hogy miatta Bartkó János is elpusztuljon. Még egyszer hátranézett. Összeborzongott s rekedt hangon megszólalt:

— Ha megmenekül Bartkó uram, a csontjaimat szedesse majd össze. Ne heverjenek szerteszét az ország-úton. Áldja meg az Isten.

Azzal eleresztette Bartkó derekát s lefordult a lóról. Csillag megkönnyebbült terhével pár pillanat alatt eltűnt a ködtengerben. Bartkó könnyes szemmel fordult hátra, de már nem láthatott semmit. A farkasok vonítása elhalt lassankint a távolban s Csillag böszült vágatással ragadta gazdáját mind messzebb-messzebb e szomorú, gyászos helytől...
Gábor Károly.

Egy vértanú emlékezete.

Nagyváradon hazafias ünnepség keretében leplezték le Szacsvey Imrének, a magyar szabadságharc egyik dicső emlékü vértanújának szobrát. Szacsveyt 1849-ik október 24-ikén végezték ki az Újépületben, a függetlenségi nyilatkozat aláírása miatt. Kiváló tagja volt az ország-gyűlésnek: Mikor kitűzték a nyegyvennyolcadiki képviselőválasztást, s június 24-én Nagy József prókátorral szemben Szacsvey Imrét választották meg Váradolaszi követévé. Az országgyűlésen hamarosan feltűnt tüzes szónoki erejével a fiatal képviselő, akit a Ház jegyző-jének választottak. Kossuth Lajos és Szemere Bertalan különös bizalmával tüntette ki. Mikor Kossuth Váradra ment Bem apóval együtt a görögkatolikus püspök rezidenciájába szállott. Ide vezette Szacsvey a nemzet nagyjainak üdvözlésére a város polgárait fáklyák alatt. Az ifjú képviselő lángoló szavakkal köszöntötte Kossuthot:

— Te borultál a nemzet nagysága előtt s a nemzet fölemelkedett a te nagyságodhoz.

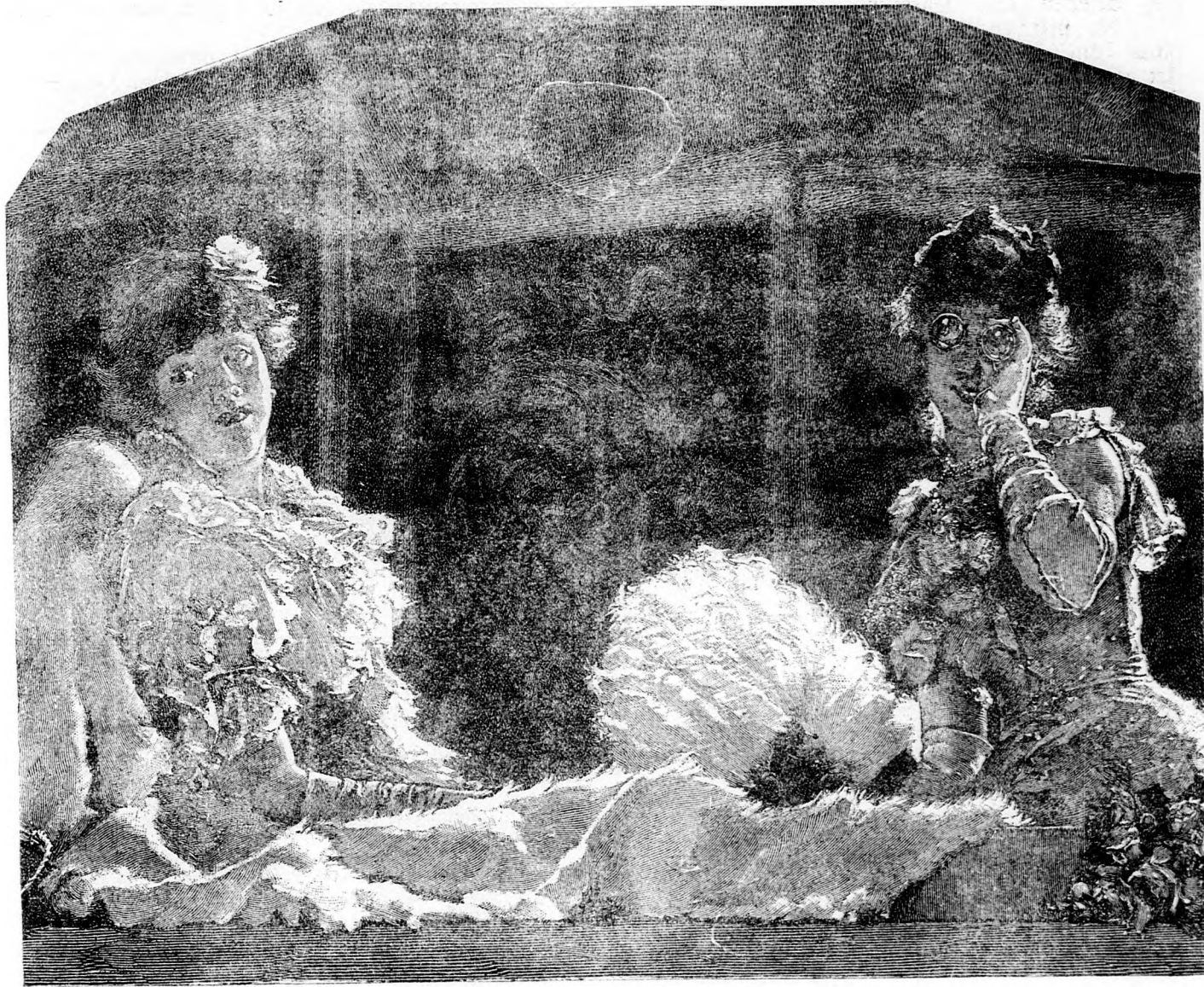
Kossuth egetgyújtogató hatású beszédben felelt s Nagyváradot a magyar Birminghamnek nevezte.

A harc tüze lobogott már az országban. Az országgyűlésnek lépten-nyomon menekülnie kellett. Egyszer csak 1849 elején kihírdették Ferenc József császár második manifesztumát, mely Magyarország állami létét eltörli. A képviselők ezt a császári nyilatkozatot Debrecenben vették hírül. Lázás értekezletek folytak Kossuth vezetése alatt. Mi a teendő: azt vitatták. Gorove János felpattant:

— Kutyán áll az egres! Ők kérdeznek, mi felelünk. Aztán Szacsvay mondotta el a véleményét:

— A dolog nagyon logikus. Ha nincs magyar alkot-

— Én maradok. A lelkeket semmi bűn nem terheli. És következett Világos, amikor Szacsvay Imre is elbujdosott. Hazament Biharmegyébe s Árpádon Olay erdész házába rejtőzködött. Nappal az erdőben bolyongott, csak éjszakára tért az erdész házába. Akkor már javában üldözték s elhatározta, hogy önként jelentkezik. A házigazda azonban eltérítette a szándékától s egyengette menekülése útját. Orsován át kellett volna futnia s minden írása rendben volt az útra, amikor Józsa Péter császári biztosnak besúgták, hogy az árpádi rengetegben bujdosik.

A színházban.

mány, nincs közünk a Habsburg-házhoz. A nemzet erős, erősebb mint volt valaha, mert százados elpuhulás után oly erőt fejtett ki néhány hónap alatt, aminővel nemzet a történelemben nem dicsekedhetik.

A képviselőház megbizta erre Kossuthot, Gorovet és Szacsvayt, a függetlenségi nyilatkozat megszerkesztésével. Az 1849 április 14-én egybehívott nemzetgyűlés előtt Szacsvay Imre olvasta fel a debreceni református nagytemplomban a detronizáló nyilatkozatot, melyet kivüle báró Perényi Zsigmond a felsőház elnöke és Almássy Pál a képviselőház alelnöke irt alá. Ezután nemsokára menekülni kellett. Kossuth hívta magával Szacsvayt, aki szomorúan szorította meg a kormányzó kezét:

Onnan vitték be a cserepárok a váradi várba, majd fölkeresték Pestre, ahol 1849 október 24-én a Nájgebáiban vártanúhalált szenvedett. Egy nappal előbb hirdették ki az ítéletet, mely szerint a függetlenségi nyilatkozat szerkesztésében tevékeny részt vett, azt aláírta és felolvasta, amiért kötélt általi halálra ítéltetik.

— Mely ítélet — hirdette az auditor — megerősítés után holnap reggel hét órakor végrehajtatik.

Szacsvay a fejéhez kapott:

— Óvást emelek!

De Haynau vérszomja ellen kihez appellálhatott volna?

APRÓSÁGOK.

A háztűznézés legújabb módja. Erdekes kérelmet kapott a minap Budapest főváros tanácsa. Egy fém-munkás levelet írt s azt mondja benne, hogy meg akar nőszülni és az árvaházból szeretne egy jóra való nőt kikérni, akit azután szorgalommal, lelkiismeretesen fog szeretni. Az időm itt van, írja a kérelmében, tehetségem, keresetem, munkaviszonyom elég erős arra a pontra, hogy házasságot kössék. A tanácsnál nem tudták, mit csináljanak a kérelemmel. Az árvaházban csak tizennégy évesnél fiatalabb leányok vannak s azokat nem adhatja még férjhez. Menyasszony helyett azonban kellemetlen végzést kap majd a legény, mert elfelejtett bélyeget ragasztani a leánykérő levélre.

KÉPEINKHEZ.

A szabószámla. A kifogástalanul öltözködő gavallér legénylakásán kényelmesen végignyújtózkodik a pam-lagon. Levelet hoz a postás s mielőtt hősünk olvasásához fogna, szippant egy-kettőt. Az illatos szivarfüst mellett aztán olvasásához fog a „drága kislevél”-nek, amely ezúttal nem szépasszony kézírása, hanem a mindenkori gavallérok vegyes érzelmektől eltelt szívű híve: a szabóé. Pénzmag irányában levelez a „kecske”. A gavallért gondolkozóba ejtik a szabászi sorok. Fizessen, ne fizessen? Ejh, hiszen nincsen ez a szó az ő szótárában, hogy: *fizetni!* Erre a gondolatra aztán föl-kacag a mi gavallérunk.

Árvízveszedelem. Arany János írja egyik remek szép költeményében:

„Cserna vizén zúg a malom,
Más szedi a vámot azon...”

Igen, a kis Cserna vize egy csöndes kis folyócska, amelyen nyarantszaka könnyedén keresztül ugrik egy öt-hat éves gyerkőc is; bezzeg kora tavasszal nem szerénykedik a kis Cserna. A hegyek oldalán elolvasztja az enyhe tavaszi szellő a hóréteget s ennek a leve hatalmasra duzzasztja Csernát, amely merészen kilépked keskeny medréből: előnti a vidéket. Az árvízveszedelem rettentőbb csapás a folyómenti vidékeken, mint a szárazság, vagy más egyéb elemi csapás. Képünk a kis Cserna-patak romboló munkáját ábrázolja.

A színházban. A francia fővárosnak, Párizsnak több a színháza, mint más városokban a templom. A francia könnyűvérű, vígkedélyű nép, szereti a mulatságot. Legnagyobb szórakozó helye az Operaház, amelynek a színpadára nem kerül az életből ellesett szomorú esemény, hanem csupa vígságos dolgok. Mai képünk épp ilyen vígjátéki jelenet ábrázolása. A francia asszony-ságok kitűnően mulatnak a színészek bohóságain.

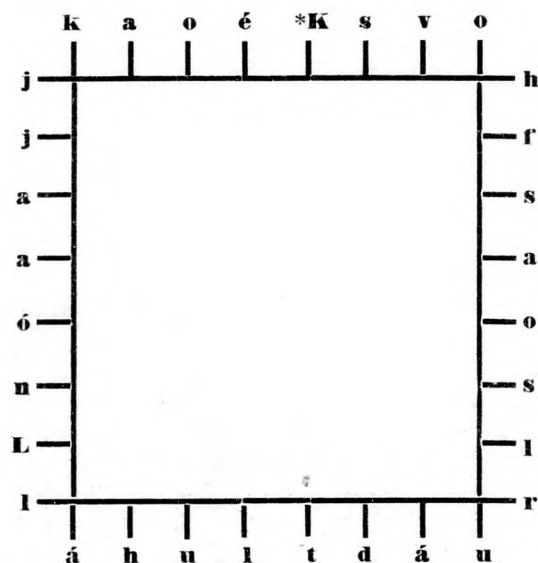
LEVELES SZEKRENY.

Sorsjegyekről. M. I. urad. erdőőr, F. F. (Tenke) sorsjegyeik nem nyertek.

K. L. Sorsjegyét 500 koronával húzta ki a szerencse isten-asszonya.

BETŰTALÁNY.

Lehotzky Károly-tól.

A kezdet csillaggal van jelölve.

Megfejtési határidő 1907. április hó 6.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság” 11. számában közölt talány megfejtése

„Szénhiány”.

Helyesen fejtették meg: Kormányos Ignác, Tillich Károly, Horváth Gyula, Péteri Simon, Solymosi Géza, Tejes Ferencz, Vojnich Dávid, Németh Imréné, ifj. Kovács József, Patacsék József, Madár Imre, Képes Ignác, Barth Emma.

A sorsszűrésnél Péteri Simon nevét huzzuk ki elsőnek, kinek egy értékes könyvet küldöttünk.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA,

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1907 március 18.

Budapesti Központi Vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1'04—1'48 K., vidéki borjúhús 116—128 Kt., sertéshús 1'32—1'60 K., szalonna füstölt 140—144 K., szalonna, olvasztani való 1'46—1'50 K., háj 156—160 K., sertésszír 1'54—1'60 K. — **Füstölt hús:** (vidéki) kg.-ja 1'60—2'10 K., hazai sonka 1'60—2'20 K.

Baromfi-félék: —. —. —. —. K., rántani való csirke 2'—2'80 K., sütni való csirke 2'40—3'80 K., kacsza, hizott 6'—8' K., lud, hizott 14'—18'—K., pulyka, hizott 10'—18'—K. páronkint. Vágott hizott liba 1'60—1'80 K., vágott hizott kappan, kacsza és pulyka 1'60—1'80 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). Buza 15'70—15'60 K. Rozs 13'—K-tól 13'—K-ig. Árpa 13'70 K-tól 14'—K-ig, jobb minőségű K-tól—K-ig. Zab 16'—K. Tengeri 10'50—10'55 K.

Teavaj: (centrifugált) 2'40—2'80 K., főzővaj 2'—2'30 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 24—36 fillér.

Tojás: bácskai 77—78 K., erdélyi apróbb áru 77'—78 K. ládánként (1440 drb). Apadt —. —. K., meszes —. —. K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 5'50—6'50 K., rózsás új —. —. —. K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt —. —. —. K. mm.-ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K.	28'20	27'20	25'80	24'80	24'—	23'20	21'—	19'20	13'50

Őszi trágyázáshoz a

THOMAS-SALAKLISZT

csillag-védjeggyel helyesen alkalmazva, minden növénynek legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágyája. — Kivánatra szakmunkákkal és árajánlattal készségesen szolgál:

Kalmár Vilmos, Budapest, VI., Andrassy-ut 49. (Octogontér.)

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H. Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisítá-
soktól és figyeljünk a
védjegyre.

Minden zsák ólom-
zárral és tartalom-
jelzéssel van ellátva.

== Ifj. Kovács József Orosháza ==

Magyar házi-ipar. Magyar termények.
Söprűk, szatyorok, gyékények, bőrbocskorok, posztócipők, mák,
bab, kása, szalonna, paprika legolcsóbban szállítja:

== ifj. Kovács József Orosháza ==

A „FÜGGETLEN UJSÁG“-ban megjelent képek lemezeit (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a „FÜGGETLEN UJSÁG“ kiadóhivatala, (Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. sz.)

Legjobb és legolcsóbb

gazdasági takaréktűzhely

Munkácsy-féle szabad. és a nm. földművelés-
ügyi ministerium által 600 koronás első díjjal
kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

Lossinszky Imre

okl. gépészmérnök műszaki irodája

Budapest, V., Lipót-körut 7. sz.

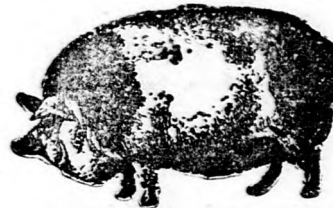

ÜRL REZSŐ

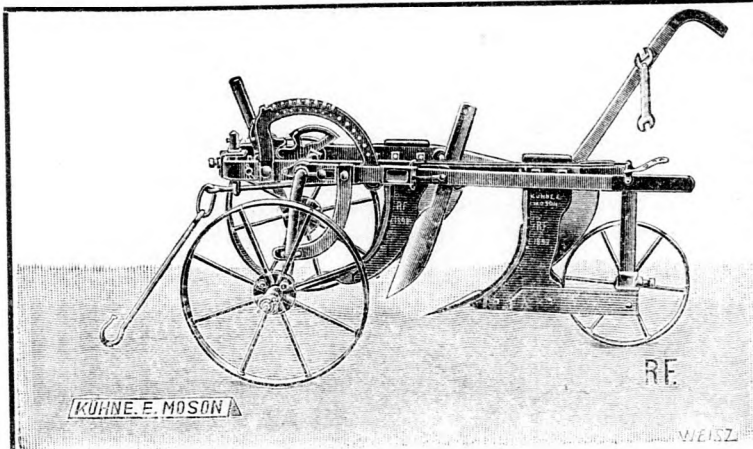
sertésbizományos
= BUDAPEST, =
Bérekcsis-utca 12.

Sertéseket

sovány és hizott ál-
lapotban és legna-
gasabb napi árakon
értékesít.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Budapest, Üllői-ut 25.

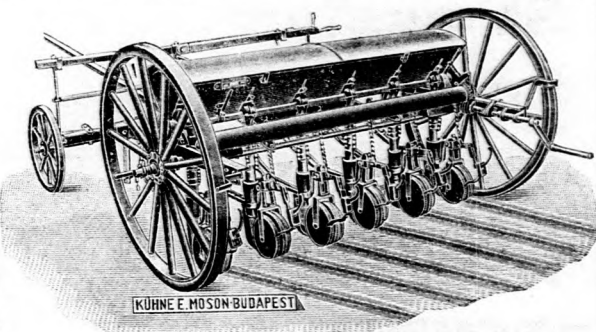

KÜHNE E. hazánk legré- gibb mezőgazd. gépgyárában MOSONBAN

elismert gondos kivitelben készülnek:

**Egy- és többvasu aczélekék
Rét- és szántóföld-boronák
Mélyítő és porhanyító eszközök**
a társzi szántás helyettesítésére.

„MOSONI DRILL“ sorvetőgépek

Uj! „Econom“ műtrágyaszórók
Burgonvamivelő eszközök
Laass-féle répakapáló-gépek
OSBORNE aratógépek

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körut 57a. :: Fiókraktár: Temesvár, Gazdaudvar

1905. évi forgalom : 25,000 zsák

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti

gyapju-aukcziókra

melyek minden év folyamán
két sorozatban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S TÁRSA

Budapest, V. ker., Erzsébet-ter 13. szám.

Alfa - Separator
Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival
eddig több mint 770 első
díjat nyertek. — Évi gyártás
körülbelül 85000 darab.

Több mint 500,000 Alfa Laval
Separator az egész világon.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900.	Biztosítási alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1.970.340.— kor.	
Tartalékok	764.769.16 kor.	
	Összesen	2.735.104.16 kor.
1901. évi fölösleg	90.349.— kor.	
1902. évi fölösleg	59.782.28 kor.	
1903. évi fölösleg	109.331.73 kor.	
1904. évi fölösleg	72.438.23 kor.	
1905. évi fölösleg	61.730.60 kor.	
1906. évi fölösleg	39.243.65 kor.	

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi fizetéselegb. l. úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi fizetéselegb. közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-3% os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban az igazgatóság szolgál.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocznikografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photoithografialag legszebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

mindennemű egyéb

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% káli

tartalommal, továbbá

Műtrágyafélét, azonkívül

Rézgáliczot (98-99%) elismert kitűnő

minőségben legolcsóbban szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.